QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSEPH MIFSUD
B.A. (LEG. & INT. REL.), B.A. (HONS.), M.A. (EUROPEAN), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur James Grech)

vs

Massimo Caruso

Kumpilazzjoni numru 467 / 2017

Illum 27 ta' Frar, 2018

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat **Massimo Caruso** detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 22119 (A) billi huwa akkuzat talli:

1. Nhar l-20 ta' Marzu 2007 f'xihin bejn in-12:30hrs u l-16:45hrs gewwa San Gwann, ikkommetta serq ta' diversi oggetti u gojjellerija minn residenza 6, Triq l-Adrijatiku, San Gwann, liema serq huwa kkwalifikat bil-mezz, bil-valur, u bil-lok u sar ghad-detriment ta' Ian Brirchall ta' nazzjonalita Ingliza u / jew persuni ohra;
2. Nhar it-23 ta' Marzu 2007 f'xihin bejn l-10:00 hrs u t-15:00 hrs gewwa San Gwann, ikkommetta serq ta' diversi oggetti minn residenza 2, Villa Tan-Nicca, Triq il-Bies, San Gwann, liema serq

huwa kkwalifikat bil-mezz, bil-valur, u bil-lok u sar ghad-detriment ta' Anne Abela u / jew persuni ohra;

3. Nhar it-23 ta' Ottubru 2010 ghall-habta tal-12:15 hrs gewwa San Giljan, bil-hsieb li jaghmel delitt ta' serq minn gewwa residenza Ordianne, Triq il-Baltiku, San Giljan wera dan il-hsieb b'atti esterni u ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt liema delitt ma giex esegwit minhabba xi haga accidentali u indipendenti mill-volonta tieghu, liema serq, kieku sar, kien ikun ikkwalifikat bil-mezz, bil-valur u bil-lok ghad-detriment ta' Edmond u Mary Ann Xuereb u / jew persuni ohra.

Il-Qorti giet gentilment mitluba titratta ma' Massimo Caruso bhala recidiv ta' sentenzi li saru definittivi u ma jistghux jinbiddlu u dan ai termini ta' Artikoli 49, 50 u 289 ta' Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ikkunsidrat:

Semghet l-ammissjoni tal-imputat kif registrata fl-atti fis-seduta tat-9 ta' Novembru 2017 ghall-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 453 (1) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u cioe' wara li l-imputat wiegeb li huwa hati, din il-Qorti wissietu b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba tieghu u tatu zmien xieraq sabiex jekk irid jerga' lura minnha u kien biss wara li staqsietu t-tieni darba li l-Qorti ghaddiet sabiex taghti kaz din l-ammissjoni tieghu.

Illi ghalhekk fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-istess imputat, il-Qorti tiddikjara li m'ghandiex triq ohra salv li ssib lill-imputat hati ta' l-imputazzjonijiet migjuba kontra tieghu.

Rat it-talba tad-difiza fejn intalab li jithejja *Pre-Sentencing Report* qabel il-Qorti tghaddi ghas-sentenza, liema talba ntlaqghet u ghal dan il-ghan kien inkarigata mid-Dipartiment tal-Probation u l-Parole Marilyn Attard biex thejji dan ir-rapport.

Rat il-*Pre-Sentencing Report* imhejji minn Marilyn Attard fejn f'dan ir-rapport kien indikat:

> •*Massimo Caruso huwa akkuzat talli fl-2007 seraq oggetti minn gewwa zewgt idjar residenzjali, kif ukoll talli fl-2010 wettaq attentat ta' serq fuq dar residenzjali ohra, liema serqiet huma kwalifikati bil-valur, bil-lok u bil-mezz. Huwa akkuzat ukoll talli sar recediv. L-Ispettur Grech jispjega li la darba dawn ir-reati sehhu hafna snin ilu, wiehed jista' jifhem li l-akkuzat ma jiftakar xejn. Mandakollu japprezza li l-akkuzat accetta l-htija ghaliex hemm l-provi. Is-Sur Grech huwa tal-fehma li Massimo jistohqlu jinghata Ordni ta' Probation. Massimo Caruso ghandu Fedina Penali refrattarja, dan ghaliex mis-sena 2000 lil hawn huwa kellu 13 kazijiet. Mill-Fedina Penali jirrizulta li Massimo nstab hati ta' numru kbir ta' serqiet li hafna drabi ngabru f'kaz wiehed. Barra minnhekk, huwa kellu kazijiet ohra relatati mad-droga u ohrajn ma' vjolenza, inkluz fuq Ufficjala Pubblici.*
>
> •*Minkejja li Massimo ma jiftakar xejn dwar ir-reati li saru, huwa jerfa' r-responsabilità u juri rimors lejn il-vittmi. Huwa anke juri x-xewqa li jsewwi l-hsara li kkawza lill-vittmi. Tul il-process ta' kumpilazzjoni ta' dan ir-rapport, sar kuntatt mal-vittmi. Jirrizulta li dawn ir-reati kien esperjenza ferm kerha ghalihom li halliet impatt fuqhom. Minkejja dan, huma ma jfitxux kumpens, izda jghidu biss li jixtiequ jaraw li l-akkuzat jiehu l-ghajnuna kollha necessarja. Barra minnhekk is-Sinjuri Abela tennew li huma disponibbli ghall-medjazzjoni.*

•*Mill-informazzjoni migbura jirrizulta li l-ikbar problema ta' Massimo hija dik ta' dipendenza fuq id-droga. Jirrizulta li Massimo ghamel zmien twil jabbuza mid-droga u sabiex isostni dan il-vizzju, ikkommetta diversi serqiet. Tant ikkommetta reati ta' serq li ghandu Fedina Penali estensiva, fejn il-maggoranza tal-kazijiet huma relatati ma' serq. Jidher li kien hemm diversi tentattivi sabiex Massimo jindirizza l-vizzju tad-droga, izda wara perjodu ta' astinenza, Massimo dejjem kien jerga' jaqa' lura ghall-abbuz tad-droga. Madankollu llum il-gurnata Massimo jishaq li ilu madwar 6 snin izomm lura mid-droga. Skontu dan huwa l-itwal perjodu li fih zamm lura mid-droga. Jidher li qieghed jiehu prekawzjonijiet sabiex izomm lura mit-tentazzjoni. Dan l-aktar ghaliex qed izomm lura milli jaghmel hbieb negattivi u qieghed izomm ruhu okkupat permezz tax-xoghol u xi delizzji ohra.*

•*Massimo huwa mizzewweg u ghandu zewgt itfal. Huwa ghandu sapport mill-familja tieghu izda dan jiddependi fuq il-fatt li jibqa' jzomm lura mid-droga. Iz-zwieg tieghu gie affettwat mill-problema tad-droga tieghu ghaliex huwa kien assenti mill-hajja ta' wliedu, kif ukoll minn ma' martu kemm minhabba l-istil ta' hajja kaotika li kellu u kif ukoll minhabba l-piena ta' prigunerija. Massimo juri preokupazzjoni dwar in-nuqqasijiet tieghu fil-konfront tal-familja tieghu.*

•*Dwar ix-xoghol Massimo jishaq li huwa jinqala' ghal diversi xogholijiet u ghaldaqstant ihoss li m'ghandux ikun difficli li jsib impjieg wara l-perjodu ta' inkarcerazzjoni. Madankollu, ir-rekord ufficjali ta' impjieg jaghti indikazzjoni li Massimo huwa nstabbli fix-xoghol li jaghmel, ghaliex hadem ghall-perjodu qasir ferm.*

Pjan ta' kura

Mill-informazzjoni migbura jirrizulta car li huwa ferm importanti li Massimo jindirizza l-problema ta' dipendenza mid-droga. La darba Massimo jkun qieghed izomm lura mill-uzu tad-droga, r-riskju li jikkommetti reati ohra fil-futur jonqos. B'hekk huwa ferm importanti li jigi accertat li huwa verament qieghed izomm lura mid-droga.

Ghaldaqstant waqt li jinsab inkarcerat il-problema qeghda tinzamm taht kontroll, izda wiehed irid joqghod attent la darba johrog mill-habs. Barra minnhekk, wiehed irid jikkonsidra wkoll il-fatt li Massimo ilu madwar 8 snin il-habs u b'hekk ilu maqtugh mis-socjetà ghal perjodu twil. Ghaldaqstant f'dan ir-rigward qieghed jinhass li perjodu ta' supervizjoni jista' jghin lill-imputat fit-tranzizzjoni tieghu mill-habs ghall-komunità, waqt li jkun jista' jigi segwit ukoll minn xi agenzija dwar il-vizzju ta' droga.

Rakkomandazzjoni

Fid-dawl tal-informazzjoni migbura qieghed jigi rakkomandat illi Massimo Caruso jinghata Ordni ta' Probation ghall-perjodu massimu ta' tliet snin skont l-Artiklu 7, Kapitlu 446 tal-Ligijiet ta' Malta. B'hekk ikun jista' jibqa' jigi segwit anke wara li jkun hareg mill-habs, fejn tinghata attenzjoni partikolari sabiex ikun zgurat li Massimo Caruso qieghed izomm 'il boghod mid-droga. Barra minnhekk Massimo jista' jkun kandidat sabiex jippartecipa f'sessjonijiet ta' medjazzjoni bil-hsieb li din tkompli tghinu fil-process tar-riforma tieghu.

Semghet s-sottomissjonijiet finali mill-Prosekuzzjoni u d-difiza in kwantu jirrigwarda l-piena fejn dawn qablu ma' dak li rrakomandat l-Ufficjal tal-Probation fir-rapport taghha.

KONSIDERAZZJONIJIET DWAR IL-PIENA

Din il-Qorti dwar piena tirrileva u dan b'referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta v. Rene` sive Nazzareno Micallef** moghtija fit-28 ta' Novembru 2006:

"Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu mportanza, fost affarijiet ohra, kemm ir- rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b'ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic- cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena."

Trapass taz-zmien

Dwar l-effett tat-trapass taz-zmien fuq il-piena, issir referenza ghas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Geoffrey Azzopardi** deciza mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fid-disgha u ghoxrin (29) ta' Jannar tas-sena elfejn u wiehed (2001), fejn l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell Kriminali rreteniet illi:

> *it-trapass taz-zmien jista' jagevola lill-persuna akkuzata ghall-fini ta' piena meta huwa juri li tul dak iz-zmien hu jkun zamm lura mill-ksur serju tal-ligijiet u wera certu impenn biex jirriforma.*

F' kull kaz pero' it-trapass taz-zmien ma jnaqqqasx ir-responsabbilta' kriminali tal-imputat u l-fatt li hu jrid jaghmel il-kontijiet tieghu mas-socjeta'. Kif gie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Krminali **"Il-Pulizija vs. Nicola Farrugia et"** [2-10-2002]

"Il-fattur tat-trapass taz-zmien ma jnaqqas xejn mir-responsabbilta' kriminali tal-hati (ara **. "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Joseph Attard"** *[24.7.2000]) u* **"Ir-Repubblika ta' Malta vs. Joseph Attard u Angelo Attard"** *[24.7.2000])*

Jista' pero ' f'xi kazi jigi konsidrat ghall-fini tal-piena kif gie ritenut fil-kazijiet appena citati u kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fil-kawza "Il-Pulizija vs. Geoffrey Azzopardi" (29.1.2001) ghalkemm f'din l-ahhar sentenza l-konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti biex varjat il-piena ma kienux limitati biss ghal dik tat-trapass taz-zmien imma kienu ukoll bazati fuq motivazzjoni ohra.

Illi fil-fehma ta' din il-Qorti t-trapass taz-zmien jista' jagevola lill-persuna akkuzata ghall-fini ta' piena meta huwa juri li tul dak iz-zmien hu jkun zamm lura mill-ksur serju tal-ligijiet u wera certu impenn biex jirriforma. Il-bqija tkun ingustizzja li xi hadd jibbenefika minn tul ta' zmien zejjed fil-process specjalment jekk dak it-tul ikun in toto jew in parti kagunat jew provokat minnu stess - kif gara f'dan il-kaz u dana a skapitu ta' dawk l-akkuzati li l-process taghhom jinqata' aktar malajr ghal raguni jew ghal ohra."

Il-Qorti taghmel referenza ghal Il-**Gmiel tar-Riabilitazzjoni**[1]:

Min minna ma jagħmilx xi żball fil-ħajja? Anzi, xi darba tant nagħmlu żbalji koroh li mhux biss ikun diffiċli li xi ħadd jaħfrilna, imma lanqas naħfru lilna nfusna. Jgħaddu s-snin u nibqgħu nġorru din

[1] L-Isqof Mario Grech nhar Il-Ħamis 3 ta' Awwissu 2017 f'B'Bugia

l-għoqda fl-istonku tagħna sakemm insibu l-okkażjoni li xi ħadd jgħinna nerġgħu nqumu fuq saqajna – sakemm niltaqgħu ma' xi ħadd u jerġa' jirriabilitana.

[...]

Kemm għandna bżonn noffru dejjem aktar lil min jiżbalja l-opportunità li jerġa' jirriabilita ruħu! Fil-familji, fis-soċjetà kif ukoll fil-Knisja hemm wisq individwi li ġew imqiegħda fil-ġenb minħabba xi għemil żbaljat tagħhom. Ħafna drabi l-qorti tal-poplu tagħti s-sentenza tal-kundanna, imma mbagħad ma tammettix appell!

Persuni bħal dawn qed jitkarrbu biex jerġgħu jiġu rriabilitati. Mhux qed ngħid li l-ħażin nibdew ngħidulu tajjeb. Żball jibqa' żball; imma persuna li tagħmel l-iżball għandha dejjem tingħata l-possibbiltà li jekk trid u jiddispjaċiha tal-iżball li tkun għamlet, hija ssib l-għajnuna biex terġa' tqum fuq riġlejha u terġa' tibda tikteb paġna ġdida fl-istorja tagħha u tal-familja tagħha.

Inħoss li s-soċjetà tagħna għadha ma temminx biżżejjed fil-qawwa tal-proċess tar-riabilitazzjoni. Ikun ħafna aħjar li s-soċjetà, anki jekk b'ħafna tbatija, tirkupra wieħed mill-membri tagħha li jkun żbalja u tgawdi mill-ħiliet varji tiegħu, milli biex tissodisfa s-sens ta' vendetta, tiskarta u tarmi. Aħjar nirriskjaw li dak li jkun nagħtuh il-fiduċja u jerġa' jagħmilhielna, milli nagħlqu l-bieb għal kulħadd, anki għal nies ġenwini li jiżbaljaw u jixtiequ jitwieldu mill-ġdid!

Dwar il-flagell tad-droga tkellem Papa Frangisku meta kien qieghed jindirizza lil dawk li ħadu sehem fil-31 edizjoni tal**-*"International Drug Enforcement Conference"*** nhar il- Ġimgħa, 20 ta' Ġunju 2014.

> *Il-flagell tad-droga qed ikompli jinxtered f'forom u f'dimensjonijiet li jimpressjonawk; hu sostnut minn suq moqżież li ma jafx bi fruntieri nazzjonali u kontinentali. U b'hekk qed ikompli jikber il-periklu għaż-żgħażagħ u għall-adolexxenti. Quddiem fenomenu bħal dan, inħoss il-ħtieġa li nuri n-niket u l-preokkupazzjoni tiegħi.*

> *Irrid ngħid b'mod ċar ħafna li d-droga ma tintrebaħx bid-droga! Id-droga hi xi ħaġa ħażina, u fejn hemm dak li hu ħażin la tista' ċċedi u lanqas tagħmel kompromessi.*

Il-Qorti taghmel referenza ghal dak li qalet il-President tar-Repubblika Marie Louise Coleiro Preca fil-gradwazzjoni tal-Caritas fit-23 ta' Gunju 2017 fejn ghaxar persuni li ghelbu l-abbuz tad-droga.

Il-President appellat lill-awtoritajiet, *"biex lil dawn l-għeżież gradwati tagħna llum, u ta' qabilhom, jkomplu jagħtuhom l-appoġġ li għandhom bżonn."*

Appellat ukoll, biex issa li se jibdew triqithom, jingħataw l-għajnuna li għandhom bżonn, biex jiksbu d-dinjità sħiħa tagħhom.

Il-President qalet li filwaqt li huwa importanti li nirrikonoxxu t-tant u tant bidliet għall-aħjar li l-awtoritajiet diversi tagħna għamlu, fil-liġijiet u fil-policies matul is-snin biex nagħtu aktar support lil dawk li jirrijabilitaw ruħhom mill-vizzju tad-droga, *"jinħtieġ li ma nieqfux*

hawn, iżda nkomplu ntejbu kemm il-liġijiet, kif ukoll il-policies tagħna, biex dawn l-għeżież ħutna u uliedna, jkunu f'qagħda li jilqgħu għall-isfidi u r-realtajiet tal-ħajja."

Bħala eżempju, l-President semmiet diffikultà kbira li ħafna jsibu meta jkollhom każijiet pendenti fil-Qorti wara li jkunu spiċċaw il-programm. Hawn, il-President appellat lill-awtoritajiet tagħna biex jindirizzaw din id-diffikultà, *"għaliex għandna sitwazzjonijiet li wħud minn dawn ħutna u uliedna, wara li jkunu spiċċaw il-programm, jibqagħlhom każijiet pendenti għax il-Qorti ma titrattax il-każijiet flimkien, u wħud minnhom saħansitra anke jispiċċaw il-ħabs wara li jkunu irrijabilitaw ruħhom fis-soċjetà."*

Il-Qorti tirreferi wkoll ghal dak li stqarret il-President tar-Repubblika fil-11 ta' Lulju 2014 waqt gradwazzjoni ohra tal-Caritas:

> *"Aħna soċjetà li rridu nirriflettu tassew il-valur tal-imħabba u m'għandniex nitilfu lanqas persuna waħda minn fostna, għad-dulur li ġġib il-ħajja fid-droga".*

Is-sentenza Rittmar Hatherly u Justine Farrugia[2]

Din il-Qorti tirreferi ghas-sentenza fl-ismijiet il-**Pulizija vs Rittmar Hatherly et**. deciza mill-Prim Imhallef Vincent Degaetano fid-9 ta' Ottubru 2008, fejn huwa tajjeb li wiehed jara l-isfond ta' dik is-sentenza biex ikun aktar infurmat kif il-Qorti dakinnhar irragunat, liema argumenti din il-Qorti taqbel maghhom u thaddanhom.

[2] App Nru 178/08

[Jibda biex jinghad li fil-fehma ta' din il-Qorti dana l-appell ta' l-Avukat Generali, bil-mod kif inhu redatt, jirrazenta l-fieragh. In fatti kullma jinghad fih, ghal dak li hu aggravju, hu s-segwenti:

"Illi l-aggravju hu car u manifest u jikkonsisti filli l-ewwel Qorti ghas-semplici raguni li deherilha li jkun ta' beneficcju ghall-imputati u s-socjeta`, poggiethom fuq Probation. Illi bir-rispett l-ordni ta' Probation hija intiza biex jinghata f'kazi genwini u mhux f'kazi bhal dawn fejn minkejja kull hniena mill-Qorti l-appellanti baqghu jiksru l-ligi kif jirrizulta mill-fedina penali taghhom. Illi f'dan il-kaz il-piena kellha tkun wahda karcerarja."

Wara din l-esposizzjoni skarna u lakonika ta' l-aggravju, issegwi t-talba ghar-riforma – din il-Qorti qed tintalab tikkonferma s-sejbien ta' htija izda tirrevoka l-Ordnijiet ta' *Probation* u minflok "tinfliggi piena karcerarja effettiva skond il-ligi." F'dan ir-rikors ma sar lanqas l-icken tentattiv da parti tar-rikorrent appellant biex jipprova jinseg xi argument a bazi <u>ta' dak li tghid il-ligi</u>, per ezempju, fis-subartikoli (1) u (2) tal-Artikolu 7 tal-Kap. 446, jew a bazi ta' dak li nsibu fil-gurisprudenza jew fl-awturi. L-appellant donnu isejjes l-appell tieghu unikament fuq il-kuncett ta' "kaz genwin" kontrappost ghal dawk is-sitwazzjonijiet fejn il-Qorti tkun precedentement uriet hniena ma' dak li jkun izda dan ikun baqa' jikser il-ligi. Anqas ma hu l-Avukat Generali jitlob l-applikazzjoni ta' l-Artkolu 23 tal-Kap. 446 – hu qed jitlob biss "piena karcerarja effettiva" fil-konfront taz-zewg appellati.

Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat *probation* jew *conditional discharge* ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata *probation* jew *conditional discharge* jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446. F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta' Jannar 2001 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. George Farrugia:**

> "Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tas-snin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l-Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija tal-kundanni, pero`, jinvolvu multi u habs. A propositu ta' din il-karriera, l-Avukat Generali, fir-rikors tieghu, jghid hekk:
>
> > ""F'dawn ic-cirkostanzi u f'din is-sitwazzjoni refrattarja u irriversibbli li fiha l-imputat waddab lilu nnifsu, l-esponent bl-

akbar umilta` ma jista' qatt jaccetta jew jikkondividi it-tip ta' piena, jew ahjar il-mod kif l-ewwel qorti deherilha li kellha titratta mal-imputat. Hawnhekk ma ghandniex xi kaz ta' xi cittadin Malti ta' eta` tenera li habat difrejh l-ewwel darba mal-ligi u jinstab l-ewwel darba quddiem il-Qorti."

"Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija "irriversibbli" – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta' irriversibilita` assoluta – anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' *Probation* hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh. Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna *a window of opportunity* li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija. Kif jispjega David Thomas fil-ktieb tieghu ***Principles of Sentencing*** (Heinemann, London, 1979):

"" The term 'inadequate recidivist' is used to describe an offender, middle aged or older, who has over a long period of years committed numerous offences, not in themselves in the first rank of seriousness, and has served many terms of imprisonment as well as experiencing an extensive selection of other penal measures. Faced with such an offender, the Court will usually grasp any chance of breaking the cycle of offence and sentence, even if the chances of success are obviously limited...As in the case of the intermediate recidivist there must be some prospect of success, however remote" (pp. 22, 23).

"U aktar tard l-istess awtur jghid hekk dwar l-uzu ta' l-Ordni ta' *Probation*:

""The probation order is clearly the most important individualized measure available to a sentencer. It is not limited to any one group of offenders; as the discussion in chapter one illustrates, probation is used to deal with recidivists of mature age as well as the young and those of good character" (p. 236).

Minn dan kollu jidher car kemm hi zbaljata l-idea semplicistika ta' l-appellant li ghax persuna kienet inghatat precedentement xi forma ta' *non-custodial sentence* allura hija neccessarjament m'ghandhiex terga' tinghata *probation*. Kif inghad, kollox jiddependi fuq il-fattispeci partikolari tal-kaz, u b'mod specjali fuq il-*prospect of success* ta' dik il-mizura partikolari ghal dik li hija r-riforma tal-hati.]

Illi c-cirkostanzi ta' kull kaz huma partikolari ghal dak il-kaz u normalment ivarjaw radikalment mic-cirkostanzi ta' kull kaz iehor. Huwa impossibbli ghal-legislatur li jipprevedi dawn ic-cirkostanzi

kollha u, a priori, jistabilixxi (ghal kull reat) piena specifika ghal kull sensiela ta' cirkostanzi differenti li fihom jista' jitwettaq dak l-istess reat.

Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta' liema, skont ic-cirkostanzi ta' kull kaz, tipprova ssib dak il-bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom jintlahqu.

Illi dwar il-varji modi kif il-Qorti tista' titratta ma' persuna misjuba hatja ta' xi reat u x'evalwazzjoni ghandha ssir biex jigi stabbilit liema minn dawn il-modi jservi l-aktar lill-gustizzja, kellha l-opportunita tippronunzja ruhha l-Qorti ta' l-Appell Kriminali. Fis-sentenza mghotija fil-kawza Il-**Pulizija vs Maurice Agius**[3] dik il-Qorti qalet hekk:

> *Huwa car...., li l-ewwel haga li qorti trid tiddecidi hi jekk il-kaz jimmeritax piena ta' prigunerija, b'mod li jigu eskluzi (jekk kienu talvolta applikabbli u mhux aprioristikament eskluzi mill-ligi stess) mizuri bhal ordinijiet maghmula taht l-Att dwar il-Probation jew multa. Jekk jigi stabbilit, tenut kont tac-cirkostanzi kollha, li l-kaz kien jimmerita prigunerija, il-gudikant irid jghaddi ghat-tieni stadju, u cioe` biex jiddetermina t-tul ta' tali prigunerija. Hawn ukoll il-gudikant ma jridx joqghod ihares lejn is-subartikolu (1) tal-Artikolu 28A u jipprova jara kif ibaxxi l-piena biex igibha ma teccedix is-sentejn. Il-piena ta' prigunerija trid tkun dik il-piena li oggettivament taghmel ghall-kaz, indipendentement minn jekk tkunx tista' tigi sospiza o meno. Huwa biss jekk il-piena hekk oggettivament stabbilita ma tkunx ta' aktar minn sentejn prigunerija li l-gudikant jghaddi ghat-tielet stadju, u cioe`biex*

[3] Deciza fit-13 ta' Novembru 2009.

jikkonsidra jekk ghandux jissospendi o meno tali piena (ghal periodu ta' mhux anqas minn sena u mhux izjed minn erba' snin). Huwa evidenti li l-ewwel haga li trid issir f'dana t-tielet istadju hi li wiehed jara jekk hemmx xi ostakolu statutorju ghal tali sospensjoni ....; jekk ma hemmx tali ostakoli, allura, u allura biss, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-piena ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza u, jekk jkun jidhrilha li l-kaz ikun wiehed li fih sentenza ta' prigunerija ghandha tigi sospiza, x'ghandu jkun il-periodu operattiv taghha (cioe` ghal kemm zmien tibqa' hekk sospiza fuq ras il-hati).

Illi din il-Qorti hasbet fit-tul dwar il-piena idonea li ghandha tigi nflitta fic-cirkostanzi fil-konfront tal-imputat u minhabba c-cirkostanzi specjali tal-kaz jidrilha li piena karcerarja effettiva ma tkunx idonea fic-cirkostanzi ghaliex l-imputat ilu ghal dawn l-ahhar snin miexi fit-triq it-tajba.

Ghal finijiet ta' piena l-Qorti kkunsidrat il-fatt li l-imputat ammetta fi stadju bikri tal-proceduri, it-trapass taz-zmien ta' meta sehh ir-reati akkuzat bihom, l-fatt li l-imputat irriabilita' ruhu u ilu hieles mill-vizzju tad-droga ghal dawn l-ahhar snin.

Il-Probation Officer Marilyn Attard spjegat kif din ilha ssegwih ghal dawn l-ahhar snin fejn rat trasformqazzjoni shiha fil-persuna. Il-Qorti rat il-*Pre-Sentencing Report* tal-Probation Officer, liema rapport ghandu jinghata widen minn din il-Qorti.

DECIDE:

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti wara li rat Artikoli 41(1)(a), 261(b)(c)(e), 263, 264, 265, 266, 267, 269(g), 278, 279(a), 280, 281 tal-Kap 9 issib lill-imputat hati issib lill-imputat Massimo Caruso hati tal-imputazzjonijiet kollha addebitati fil-konfront tieghu u tordna li, ai termini ta' Artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, l-imputat jitqieghed taht Ordni ta' Probation ghal tliet (3) snin millum.

Ai termini ta' l-Artikolu 7(7) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta l-Qorti fissret lill-imputat Massimo Caruso bi kliem car u li jinftiehem, l-effetti tal-ordni ta' probation u tal-kundizzjonijiet kollha elenkati fid-Digriet anness ma' din is-sentenza u li f'kaz li jonqos milli jikkonforma ruhu ma' dik l-ordni u dawk il-kondizzjonijiet u/jew f'kaz li jaghmel reat iehor tul it-terminu tal-ordni ta' probation, jista' jinghata sentenza ghar-reati li taghhom nstab hati b'din is- sentenza.

Ai termini ta' l-Artikolu 7(8) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza u tal-ordni ta' probation moghtija b'Digriet ta' llum stess ghandhom jigu trasmessi minnufih lid-Direttur tas-Servizzi ta' Probation sabiex jassenja ufficjal tal- probation biex ikun responsabbli ghas-sorveljanza ta' l-imputat Massimo Caruso.

L-Ufficjal Sorveljanti assenjat għandu jirrapporta bil-miktub lill-Qorti kompetenti bil-progress tal-ħatja kull sitt (6) xhur.

Barra minnhekk il-Qorti thoss li Massimo Carruso jista' jkun kandidat sabiex jippartecipa f'sessjonijiet ta' medjazzjoni bil-hsieb li din tkompli

tghinu fil-process tar-riforma tieghu kif jipprovdi l-Att dwar il-Gustizzja Riparattrici.

Finalment, il-Qorti tordna li ai termini ta' l-Artikolu 392A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-atti kollha ta' dawn il-proceduri u kopja ta' din is-sentenza jintbaghtu lill-Avukat Generali fiz-zmien sitt ijiem tax-xoghol.

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat